

**R.P. Leonardii Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censbris.
Prælectiones Theologicæ Posthvmæ**

**Lessius, Leonardus
Lovanii, 1645**

Dvb. Vtrum expleta satisfactio Sacramentalis in statu mortifero valeat: &
si non valeat, vtrum saltem reuiuiscat per pœnitentiam, & charitatem
superuenientem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](#)

Quid spectare debet Con- fessor in penitentijs imponen- dis. quia

est in remedium contra futura, debet fieri diuersis operibus. Sacerdos autem in penitentijs imponendis utrumque spectare debet scilicet ut sint in vindictam preteritorum & in remedium futurorum, vt præcipit Concilium Tridentinum 14. cap. 8.

ART. II. III. IV. & V.

De his quatuor articulis supra dictum est q. 89. ubi ostendimus hominem in peccato mortifero, nec posse mereri, nec satisfacere; nec opera illa reuiuiscere ad meritum, aut satisfactionem charitatem superueniente, valere eamen ad temporalia beneficia impetranda, & ad preparationem animi ad iustificationem. Solùm super, est.

D. V. B. I. V. M.

Vtrum expiera satisfactione sacramentalis in statu mortifero valeat: & si non valeat, virum saltem reuiuiscat per penitentiam & charitatem superuenientem?

Respondeo & Dico Primo: Qui impler penitentiam iniunctam in statu peccati mortalis, eti satisfaciat præcepto Sacerdotis, non tamensatisfaciat pro debito penæ coram Deo. Patet ex rationibus suprà allatis q. 89. art. 6. Confirmatur Primo: Quia Sacramenta nihil profutur, qui sunt in statu peccati mortiferi sine cōtritione, vel penitentia disponente ad Sacraenta: ergo multo minus satisfactio prodest. Secundo: quia satisfactio non applicat Christi merita ad iustificationem, sed solùm ad remissionem penarum: atqui talis applicatio nullâ vim habet in eo, qui est inimicus: nā remissio penæ temporalis supponit amici-

Satis facit tamen præcepto con- fessoris.

3
Reuiuiscit illa satisfa- ctio per gratiam superuenien- tem.

tia, & remissionem culpe: est enim veluti cōplementum iustificationis, per quod omnis nequalitas tollitur. Satisfacit tamē præcepto Sacerdotis: nam sicut alijs plerisque præceptis satisficeri potest in statu peccati, ita etiam huic, præsertim cum actus virtutum, scilicet orationem, ieiunium, & eleemosynam, quibus fit satisfactio, extra gratiam praestare possimus: quo sit, vt iste postea non teheatur illam penitentiam repetere.

Dico Secundo: Probabile tamen est, hanc satisfactionem reuiuiscere per gratiam superuenientem, quamvis ea qua sponte assumitur, non reuiuscit. Ita Cajetanus Opusculo de Satisfactione q. 2. Petrus Soto lectione 2. de Satisfactione sub fine Victoria q. 201. & ali complures.

Probatur Primo: Quia, eti sacramentalis satisfactio, dum impletur, non fit grata Deo ex opere operantis, est tamen grata ex opere operato: id est, ratione operis externi ex institutione Christi vim habentis; applicat enim Christi merita ad remissionem penæ temporalis: ergo habebit suam efficaciam, quando fuerit homo capax: sola enim incapacitas hominis impeditabat, quod minus illa Christi merita Sacramentali satisfactione applicata haberent effectum: sublatâ ergo hominis indignitate erunt efficacia, sicut dicunt est de alijs Sacramentis. Secundus est de satisfactione non sacramentali, quia haec solū ex opere operantis potest placere: quando ergo operans displiceret, ipsa non potest esse accepta.

Probatur Secundo: Ecclesia numquam fuit sollicita, vt penitentes repeterent penitentiam, quam in peccato expulererunt: videtur ergo sentire, illam prodebet saltē post conversionem: aliqui monendi sufficiunt penitentes, vt rufum penitentiam iniunctam præstant, ne potest hanc vitam diras penas luant.

Q V A E S T I O X V .

De his, per que fit Satisfactione.

ARTICVLVS I.

Vtrum Satisfactione debeat fieri per opera penitentia?

Affirma- tur.

Respondetur Affirmatiuē. Quod probari potest. Primo: Quia paſsim Scriptura, dum meminit penitentia, proponit opera penitentia. Secundo: Quia satisfactio fit in vindictam peccatorum: vindicta autem sonat penam. Tertio: Quia satisfactio compensat inæqualitatem, qua per peccatum inter Deum & hominem est inducta; ea autem inæqualitas in hoc consistit, quod homo plus sibi tribuerit, minus Deo: postulat ergo satisfactio, vt aliquid sibi in honorem Dei adimat, quod fit in inflictione penæ, quæ auferit homini bonum vtile, vel delectabile, sicut culpa auferit bonum honestum. Quartò denique, Satisfactione debet esse in remedium contra futura: optimum autem remedium est opus penale. Nihil enim tam cohibet a peccato committendo, quam penæ, cuius molestiam es expertus. Notandum tamen est, has ra-

tiones solū conuincere opus penale esse maximè accommodatum, propriissimeque dici satisfactionem; & ideo ordinariè imponendum; non tamen, quin per alia opera meritoria etiam possit satisfieri. Vnde

Notandum est: Tribus modis posse nos satisfacere.

Primo: Debitam penam sustinendo; sicut satisfacit qui ob crimen plectit capitē sic satisficit in Purgatorio. Sed hoc potius dicitur *satisfacere*, quam *satisfactione*: nam h̄c non habetur ratio patientia interioris, sed solū externe perspectives.

Secundo: Merendo penæ condonationem: id est, *satisfacere* que dupliciter. Primo: directe & immediate: vt dum quis in statu gratiae pro peccatis suis laboriosa & molesta facit opera; v.g. dum ieiunat, gerit cilicium, cubat humi, dat eleemosynam. Huiusmodi enim operibus, eò quod penalia sint, & sponte fusciantur, meremur directe maiorem penam nobis remitti. Nam illa promptudo quā quis sibi infligit penam, vt alteri pro iniuria satisfaciat, pluris estimatur, quam si quadruplicet ab alio inflictam sustineret. Hęc propriè dicuntur *satisfac-*

Tribus modis possumus satisfacere.

Merendo penæ con- donationem.